

Osztályozás

Tárgy:

Budapestre vonatkozó úiságcikkek
Mindnyájunk egészségének védelmében

Elkészült Budapest levegőtérképe
— készül a levegőtörvény

Mikroklímánk szerencsés, de intézkedésekre van szükség a főváros levegőjének tisztasága érdekében

Stefániai körút
1960. II. 8.

— *Mi újság a levegőben?*
— Lélegezzen mélyet és megtudja! — vágott vissza tréfásan Reminiczky Károly, a KÖJÁL főmérnöke, az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület aerosol munkabizottságának vezetője, akit abból az alkalomból kerestünk fel, hogy az OKI három éven át végzett rendszeres mérései alapján elkészült Budapest „levegőtérképe” és a KÖJÁL „aerosol diagrammja”. A miliméter papírra vetett görbék pontosan tükrözik a főváros levegőjének összetételét, a térkép pedig hozzávetőleges határokkal megjelöli, hogy a város egyes részeiben milyen összetételű a levegő. Az érdekes és fontos egészségügyi adatokat dr. Vilmon Gyula egészségügyi miniszterhelyettes és dr. Pesta László, a Fővárosi Tanács VB-elnökhelyettese is tanulmányozta és a közeli napokban az érdekelt szakemberek szülőkörű tanácskozásra ülnek össze, hogy megbeszéljék a teendőket.

— *Mi újság a levegőben?* — kérdezzük most már komolyra fordítva a szót.

Az egész város ügye

— A nemzetközi aerosol-kongresszusok megállapítása szerint a világ nagyvárosainak levegője az utóbbi évtizedekben megdöbbentő mértékben romlott. Ez a megállapítás Budapestre is vonatkozik. Mivel a levegőt elsősorban a kéményekből kiáramló füst szennyezi, a probléma főleg a sűrűbben lakott és iparosodottabb pesti oldalt érinti, ámde magától értetődik, hogy a levegő tisztasága végeredményben az egész város ügye. A főváros levegőjének koromtartalma az utóbbi húsz év alatt több mint 55 százalékkal, kén tartalma pedig az utóbbi 24 év alatt több mint 47 százalékkal emelkedett. A kétmillióra növekedett Budapesten télen szinte éjjel-nappal mintegy 240 000 kémény ontja a füstöt, s 1958. évi adat szerint egy esztendőben 800 000 vagon szén füstjét és koromját szívtuk tüdőnkbe. Ezenkívül számos más ok is — például egyes gyárak elmaradt technológiája a mind nagyobb számban közlekedő gépjárművek kipufogógázai — hozzájárul a levegő nagyfokú szennyeződéséhez.

London tragédiája

A levegő tisztítása világszerte égető probléma. Elhanyagolása súlyos következményekkel járhat. Londont 1952-ben úgynevezett smogh-katasztrófa sújtotta. A rendkívüli köd akkumulálta a levegőben levő, amúgyis nagy mennyiségben levő szennyező anyagot, s a kénrel, korommal stb. telített levegő szinte néhány óra leforgása alatt 5735 embert — főként betegeket és kevésbé ellenálló szervezetű aggodat és csecsemőket — pusztított el. Ugyanakkor egész Angliában az év folyamán közlekedési baleset következtében mindössze 4000 ember vesztette életét, noha Anglia a halálos közlekedési balesetek nemzetközi statisztikájában az első helyek egyikét foglalja el.

— Bár erősebb ködös napon — mint a múlt héten — a pestiek is nehezebben tűrték a fojtó levegőt, fővárosunk e tekintetben szerencsés helyzetben van, mert mikroklímája jobb. Igazi „londoni köd” ritkán keletkezhet, mert a város meglehetősen szellős. A szükséges intézkedéseket ennek ellenére sem szabad elhalasztani.

Aerosol-tanfolyam

— Előreláthatóan még e hónapban megindul az első aerosol-képző tanfolyam, amelyen energetikusokat, mérnököket, technikusokat, orvosokat és pedagógusokat oktunk ki — először alapfokon — az aerosol ismeretekre, az aerosol fizikára, kémiára, meteorológiára, főként arra, **mi-ként lehet megakadályozni,**

hogy a levegőbe veszélyes mennyiségű szennyezőanyag jusson. Az előadásokat kiváló szakemberek, egyetemi tanárok, kandidátusok, mérnökök, orvosok, jogászok tartják. Csak, hogy minél több képzett szakember ismerje a védekezés módjait. Az aerosolbizottság véleménye szerint a vállalatok kiküldhetnek már nyugdíjazott szakembereiket, hogy végezzék el a tanfolyamot — amelyet később közép- és felsőfokon is megszervezünk — s a tüzelések és a technológiák ellenőrzésével segíthetnek vállalatuk munkáját.

Nem túl sokat — túl rosszul tüzelünk

— A főváros levegőjének nagyfokú szennyeződését nem is annyira az okozza, hogy sok szemet tüzelünk, mint inkább az, hogy a szemet rosszul égetjük el és emiatt az elkerülhetetlenül több káros anyag kerül a levegőbe. Az említett 300 000 vagon szénnek például a négy százaléka kén és megállapításunk szerint ennek háromnegyed része indokolatlanul a levegőbe kerül. Ezért bizottságunk több intézkedés megtételét szorgalmazza. **He-lyes lenne például, ha a fű-tőket a gazdaságos tüzelés arányában premizálnák.** Az pedig egyenesen kívánatos lenne, hogy az energetikusok is érdekelték legyenek a helyes tüzelési technika alkalmazásában.

— El kell érni továbbá, hogy a házkészítési igazgatóságok is gondoskodjanak a központi fűtéses házak fűtőinek helyes oktatásáról. A háziasszonyok felvilágosításában igen nagy segítséget nyújthatnának a vöröskeresztes aktívák, a házakban működő egészségőr-hálózat tagjai és a politechnikai oktatás. Azt is meg kellene fontolni, miként lehetne javítani a szének minőségét. Bizottságunk csakis reális célokat tűzött maga elé, olyanokat, amelyek az érdekelték összefogásával megvalósíthatók.

— Egyébként rövidesen elkészül az első magyar levegőtörvény tervezete, amelytől igen sokat várunk. Moszkvában 1948-ban köbméterenként 0.91 milligramm volt a levegő portartalma. 1949-ben törvényt hoztak a levegő tisztaságának védelmében, s a levegő portartalma egycsapásra felére csökkent, 1956-ban pedig köbméterenként már csak 0.15 milligramm volt. A smogh-

katasztrófa után hozott angliai levegőtörvény is éreztette már hatását és reméljük — mondotta befejezésül Reminiczky Károly — a mi készülő törvényünk is előmozdítja majd a levegő szennyeződése elleni küzdelmet, amely fontos műszaki és közegészségügyi feladat. **Katona István**